

Helse - og omsorgsdepartementet
Postboks 8011 Dep
0030 OSLO

Helse- og omsorgsdepartementet	
Saknr.: 200405735	Dok.nr.: 156
Arkivnr.: 520	Journ.dato 080405
Avd.: KTA-STE	Saksbeh.: KOH
U.offr.:	

S|OM

Vår referanse
2004/3421

Deres referanse

07.04.2005

HØRING - NOU 2004:18 HELHET OG PLAN I SOSIAL- OG HELSETJENESTENE

Det vises til Helse- og omsorgsdepartementets høringsbrev 30. november 2004 til NOU 2004:18 Helhet og plan i sosial- og helsetjenestene.

Ombudsmannen mottar en rekke henvendelser i enkeltsaker på helse- og sosiallovgivningens område. Ombudsmannens kontroll med forvaltningen er etterfølgende, og det er derfor normalt en forutsetning for undersøkelser av saken herfra at vedtaket har vært klagebehandlet i forvaltningen. Jeg har på denne bakgrunn funnet grunn til å komme med enkelte merknader til utvalgets forslag når det gjelder fylkesmannens overprøvingskompetanse av et påklaget vedtak.

Utvalgets flertall foreslår at fylkesmannen skal ha anledning til å prøve alle sider av vedtaket på lik linje med det som ellers gjelder ved klagebehandling av forvaltningsvedtak, jf. forvaltningsloven 10. februar 1967 § 34 annet ledd.

Forslaget synes godt begrunnet.

I dagens sosialtjenestelov er fylkesmannens kompetanse begrenset når det gjelder prøving av skjønnet idet fylkesmannen bare kan endre vedtaket når skjønnet er «åpenbart urimelig», jf. sosialtjenesteloven 13. desember 1991 nr. 81 § 8-7. Overprøvingskompetansen ligger således nært opp til den lovlighetskontroll som ellers ligger til fylkesmannen etter kommuneloven 25. september 1992 nr. 107 § 59.

Tradisjonelt har sosialtjenestelovens unntak fra den alminnelige hovedregelen i stor grad vært begrunnet i hensynet til det kommunale selvstyret. Hvilken vekt det kommunale selvstyret skal tillegges, er langt på vei et politisk spørsmål. Ut fra rettslige betraktninger er det grunn til å påpeke at hensynet er ivaretatt ved forvaltningsloven § 35 annet ledd, siste punktum, som fastslår at klageinstansen skal legge vekt på hensynet til det kommunale selvstyret ved prøving av det frie skjønnet, når statlig organ er klageinstans for vedtak truffet i en kommune. Utvalgets flertall har også vist til dette.

Den alminnelige klageordningen er at forvaltningsvedtak overprøves av overordnet organ, som underkaster saken full ny behandling og ved dette overprøver alle sider av vedtaket. Ordningen er begrunnet i sentrale rettssikkerhetshensyn. Det er av vesentlig betydning at avgjørelser som griper inn i liv og rettssfære, kan overprøves av en uavhengig instans. Den alminnelige ordningen i forvaltningen med full overprøving har gode grunner for seg, og et avvik fra hovedregelen krever derfor en særlig begrunnelse. Særlig viktig blir dette der avgjørelsene – slik det ofte er på sosialtjenestens område – har stor personlig og velferdsmessig betydning for parten. Jeg kan ikke se at det fra utvalgets mindretall er vist til hensyn som fra et rettssikkerhetsperspektiv kan anses så vidt tungtveiende at det tilsier en begrensning i klageinstansens kompetanse på sosialtjenestelovens område.

Arne Fliflet